Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
MACIEJ SZPUNAR
prednesené 5. marca 2015 [1]

Vec C-78/14 P

Európska komisia
proti

ANKO AE

„Odvolanie — Arbitrážna doložka — Právomoc Súdneho dvora — Výklad zmluvného ustanovenia“

1. Prejednávané odvolanie podané proti rozsudku Všeobecného súdu Európskej únie ANKO/Komisia [2] sa týka rozlišovania medzi skutkovými a právnymi otázkami v rámci odvolania vzťahujúceho sa na spor zmluvnej povahy týkajúci sa arbitrážnej doložky. Keďže Súdny dvor doteraz rozhodoval iba o obmedzenom počte odvolaní tohto typu, prejednávaná vec mu umožní spresniť, že jednoduchý výklad zmluvného ustanovenia je skutkovou otázkou, ktorú nemožno napadnúť odvolaním.

Okolnosti predchádzajúce sporu

2. ANKO AE (ďalej len „ANKO“) je spoločnosť založená podľa gréckeho práva, ktorej predmetom činnosti je výroba kovových výrobkov, ako aj elektronických a telekomunikačných výrobkov, zariadení a prístrojov, a ich uvádzanie na trh. Od roku 2006 sa táto spoločnosť zúčastnila na vykonávaní viacerých projektov dotovaných Európskou úniou.

3. V súlade s nariadením (ES) č. 1906/2006 [3] a v rámci vymedzenom rozhodnutím č. 1982/2006/ES [4] Komisia Európskych spoločenstiev konajúca na účet Spoločenstva uzatvorila 19. decembra 2007 a 21. januára 2008 so spoločnosťami Siemens SA a FIMI Srl ako koordinátormi dvoch odlišných konzorcií, ktorých členom bola žalobkyňa, dohody o grante č. 215754 a č. 215952. Cieľom týchto dohôd o grante bolo financovanie projektu nazvaného „Otvorená architektúra pre dostupné služby, integráciu a normalizáciu“ (ďalej len projekt „Oasis“) a financovanie projektu nazvaného „Multiparametrický komplexný systém na hodnotenie a účinné a priebežné sledovanie motorickej schopnosti v prípadoch Parkinsonovej choroby a iných neurodegeneratívnych chorôb“ (ďalej len „projekt Perform“).

1 — Jazyk prednesu: francúzština.

2 — T-117/12, EU:T:2013:643 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

3 — Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) z 18. decembra 2006, ktorým sa ustanovujú pravidlá pre účasť podnikov, výskumných centier a univerzít na akciách v rámci siedmeho rámcového programu a pre šírenie výsledkov výskumu (2007 – 2013) (Ú. v. EÚ L 391, s. 1).

4 — Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady z 18. decembra 2006 o siedmom rámcovom programe Európskeho spoločenstva v oblasti výskumu, technického rozvoja a demonštračných činností (2007 – 2013) (Ú. v. EÚ L 412, s. 1).

4. Všeobecné podmienky spoločné pre tieto dve dohody o grante sa nachádzajú v ich prílohe II (ďalej len „všeobecné podmienky“). Podľa bodu II.5 ods. 3 písm. d) všeobecných podmienok môže Komisia po prijatí správ uvedených v bode II.4 kedykoľvek pozastaviť platby celej sumy alebo jej časti určené dotknutému príjemcovi:

— ak vykonané práce nie sú v súlade s ustanoveniami dohody o grante,

— ak je príjemca povinný vrátiť štátu, ktorého je štátnym príslušníkom, neoprávnene získanú sumu z titulu štátnej pomoci,

— v prípade porušenia ustanovení dohody o grante alebo podozrenia či prezumpcie porušenia týchto ustanovení najmä po kontrolách a auditoch stanovených v bode II.22 a bode II.23 všeobecných podmienok,

— v prípade podozrenia, že došlo k nezrovnalosti pri plnení predmetnej dohody o grante zo strany jedného alebo viacerých príjemcov,

— v prípade podozrenia alebo konštatovania nezrovnalosti zo strany jedného alebo viacerých príjemcov pri plnení inej dohody o grante financovanej zo všeobecného rozpočtu Únie alebo z rozpočtov spravovaných Úniou. V podobných prípadoch sú platby pozastavené, keď nezrovnalosť vykazuje vážny a systematický charakter, čím môže ovplyvniť plnenie predmetnej dohody o grante.

5. Keďže Komisia usúdila, že v podstate existovali opodstatnené dôvody na podozrenie z prípadného porušenia dohôd o grante a najmä bodu II.5 ods. 3 písm. d) všeobecných podmienok z dôvodu existencie nezrovnalostí zo strany ANKO, v dvoch listoch z 9. augusta 2011 pozastavila v rámci preventívneho opatrenia platby tejto spoločnosti, ktoré boli stanovené týmito dohodami.

Konanie na Všeobecnom súde a napadnutý rozsudok

6. Návrhom podaným na základe článku 272 ZFEÚ a arbitrážnych doložiek obsiahnutých v dohodách o grante ANKO navrhla (1) určiť, že pozastavenie platieb uložené Komisiou v súvislosti s projektmi Oasis a Perform predstavuje porušenie jej zmluvných povinností; (2) nariadiť Komisii, aby jej vyplatila sumu 637 117,17 eura v súvislosti s projektom Perform, zvýšenú o úroky stanovené v bode II.5 ods. 5 všeobecných podmienok od doručenia tejto žaloby; (3) nariadiť Komisii, aby určila, že ANKO nie je povinná vrátiť tejto inštitúcii sumu 56 390 eur, ktorá jej bola zaplatená v súvislosti s projektom Oasis, a (4) zaviazať Komisiu na náhradu trov konania.

7. V bode 79 napadnutého rozsudku Všeobecný súd vyhovel žalobnému dôvodu uvedenému spoločnosťou ANKO na podporu prvého bodu jej žalobných návrhov, podľa ktorého Komisia pozastavila platby zodpovedajúce projektom Oasis a Perform bez právneho základu a v rozpore s dohodami o grante týkajúcimi sa týchto projektov. V bode 93 napadnutého rozsudku Všeobecný súd vyhovel aj druhému bodu žalobných návrhov „v časti, v ktorej navrhuje zaviazať Komisiu na zaplatenie súm, ktoré boli pozastavené v súvislosti s projektom Perform, pričom toto zaplatenie neprejudikuje oprávnenosť výdavkov deklarovaných zo strany [ANKO]“. V bode 98 napadnutého rozsudku naopak zamietol tretí bod žalobných návrhov.

Konanie pred Súdnym dvorom a návrhy účastníkov konania

8. Komisia návrhom podaným do kancelárie Súdneho dvora 13. februára 2014 podala prejednávané odvolanie. Komisia navrhuje, aby Súdny dvor zrušil napadnutý rozsudok a zaviazal druhého účastníka odvolacieho konania na náhradu trov konania.

9. Návrhom doručeným do kancelárie Súdneho dvora 17. februára 2014 Komisia požiadala Súdny dvor o odklad výkonu napadnutého rozsudku až do vyhlásenia rozsudku o odvolaní. Listom doručeným do kancelárie Súdneho dvora 18. februára 2014 Komisia rovnako žiadala, aby sa predbežne vyhovelo tomuto návrhu ešte predtým, ako druhý účastník konania predloží svoje pripomienky, až do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa konanie o nariadení predbežného opatrenia končí.

10. Uzneseniami z 21. februára a 8. apríla 2014 podpredseda Súdneho dvora rozhodol o odklade výkonu napadnutého rozsudku až do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa konanie o nariadení predbežného opatrenia končí, ešte predtým, ako druhý účastník konania predloží svoje pripomienky, a o odklade výkonu napadnutého rozsudku až do vyhlásenia rozsudku, ktorým sa končí konanie o odvolaní v tejto veci.

11. Prednesy účastníkov konania boli vypočuté na pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo 11. decembra 2014.

Právne posúdenie

12. Komisia uvádza jediný odvolací dôvod, ktorý sa skladá z piatich častí založených na „nesprávnom výklade všeobecných podmienok“ dohôd o grante, konkrétne 1. na nesprávnom posúdení závažnosti a systematickej povahy nezrovnalostí ako dôvode pozastavenia; 2. na nesprávnom posúdení možnosti alebo rizika opakovania nezrovnalostí; 3. na nesprávnom zovšeobecnení na základe opráv *ad hoc*; 4. na nesprávnom výklade možnosti použiť priemerné náklady a nesprávnom uplatnení tejto možnosti na fiktívne náklady – na skreslení dôkazov a napokon 5. na zámene medzi podmienkami pozastavenia (podozrenie) a podmienkami oprávnenosti (istota).

Hranica medzi právnymi a skutkovými otázkami v spore o žalobe podanej podľa článku 272 ZFEÚ

13. Na úvod treba pripomenúť, že v súlade s článkom 256 ZFEÚ a článkom 58 prvým odsekom Štatútu Súdneho dvora Európskej únie sa odvolanie obmedzuje len na právne otázky a musí sa zakladať na dôvodoch nepríslušnosti Všeobecného súdu, vadách konania pred Všeobecným súdom, ktoré sa nepriaznivo dotýkajú záujmov odvolateľa, alebo na porušení práva Únie Všeobecným súdom. Len Všeobecný súd má teda právomoc zistiť skutkový stav, okrem prípadu, keď by vecná nesprávnosť jeho zistení vyplývala z dokumentov v spise, ktoré mu boli predložené, ako aj právomoc posúdiť zaistené dôkazné prostriedky. [5] Zistenie tohto skutkového stavu a posúdenie dôkazných prostriedkov teda nepredstavuje, s výnimkou ich skreslenia, právnu otázku, ktorá ako taká podlieha preskúmaniu Súdneho dvora. [6]

14. Hranicu medzi skutkovou otázkou a právnou otázkou nie je vždy ľahké vymedziť. V tomto prípade je kľúčovou otázkou, ktorá vzniká, otázka, či výklad ustanovenia všeobecných podmienok dohody o grante predstavuje v zásade právnu alebo skutkovú otázku.

15. Judikatúra Súdneho dvora nám v tomto ohľade poskytuje iba málo informácií.

16. V rozsudku Komisia/Alexiadou Súdny dvor zrušil rozsudok Súdu prvého stupňa a vec mu vrátil z dôvodu, že tento súd mal zohľadniť ustanovenie zmluvy, ktoré ignoroval. [7]

5 — Ako príklad tejto ustálenej judikatúry pozri rozsudok Commune de Millau a SEMEA/Komisia (C-531/12 P, EU:C:2014:2008, bod 56 a citovaná judikatúra).

6 — Tamže.

7 — C-436/07 P, EU:C:2008:623 (bod 19).

17. V rozsudku Evropaïki Dynamiki/Komisia [8] Súdny dvor rovnako zrušil rozsudok Všeobecného súdu a vrátil mu vec. V tomto prípade sa Súdny dvor domnieval, že Všeobecný súd nerozhodol o jednom bode žalobných návrhov žalobkyne, [9] že dostatočne nepreskúmal, či určité náklady boli oprávnené v zmysle určitých článkov príslušných všeobecných podmienok, [10] že nedošlo k logickému a odôvodnenému uplatneniu ustanovenia všeobecných podmienok [11] a napokon, že Všeobecný súd primerane a dostatočne neodpovedal na tvrdenia uvádzané žalobkyňou. [12]

18. V týchto dvoch rozsudkoch však nešlo o obyčajný výklad zmluvných ustanovení. [13]

19. Vo veci, v ktorej bol vyhlásený nedávny rozsudok Commune de Millau a SEMEA/Komisia [14], sa Všeobecný súd v prvostupňovom konaní domnieval, že existenciu dojednania v prospech tretej osoby bolo možné vyvodiť z cieľa zmluvy. Všeobecný súd v dôsledku toho vyslovil nedostatok svoje právomoci na rozhodovanie o žalobe podanej Komisiou proti Commune de Millau. Podľa Súdneho dvora išlo o posúdenie skutkového stavu Všeobecným súdom [15] a nie o právnu otázku, ktorá podlieha preskúmaniu Súdneho dvora. V tomto prípade sa prostredníctvom dojednania v prospech tretej osoby medzi SEMEA [16] a Commune de Millau táto posledná uvedená podriadila arbitrážnej doložke obsiahnutej vo všeobecných podmienkach zmluvy uzavretej medzi SEMEA a Komisiou.

20. Z tejto judikatúry vyplýva, že Súdny dvor ešte nevyhovel odvolaniu založenému na nesprávnom výklade zmluvného ustanovenia. Dôvody, z ktorých zrušil rozsudky Všeobecného súdu, boli vždy inej povahy. Podľa môjho názoru Súdny dvor postupuje obozretne, keď ide o výklad ustanovení zmluvy v konaní o odvolaní v oblasti zmluvných sporov.

21. Napriek uvedenému citovaná judikatúra výslovne nerieši otázku, či výklad zmluvného ustanovenia predstavuje skutkovú alebo právnu otázku.

22. Je s prihliadnutím na tieto skutočnosti jednoduchý výklad zmluvného ustanovenia posúdením skutkového stavu?

23. Myslím si, že áno.

24. Zmluvné ustanovenie nie je prameňom práva v zmysle právnej normy. V tejto súvislosti sa na zmluvu nevzťahuje pojem „právny“ uvedený v článku 256 ZFEÚ a v článku 58 Štatútu Súdneho dvora. Výklad zmluvného ustanovenia preto nemožno považovať za výklad práva.

25. Situáciu treba samozrejme posudzovať inak, ak sa odvolanie zakladá na porušení práva uplatniteľného na zmluvu, bez ohľadu na to, či ide o právo Únie alebo vnútroštátne právo. [17] Ide o výklad práva, ktoré sa uplatňuje na zmluvu.

26. Súdny dvor teda nemôže vykladať zmluvné ustanovenie, ktoré nemá žiadnu súvislosť s ustanovením práva Únie, bez toho, aby tým zasiahol do právomoci Všeobecného súdu zistiť skutkový stav.

8 — C-200/10 P, EU:C:2011:281.

9 — Tamže (bod 33).

10 — Tamže (bod 41).

11 — Tamže (bod 54).

12 — Tamže.

13 — Rozsudky Komisia/Alexiadou (EU:C:2008:623) a Evropaïki Dynamiki/Komisia (EU:C:2011:281).

14 — EU:C:2014:2008.

15 — Rozsudok Commune de Millau a SEMEA/Komisia (EU:C:2014:2008, bod 57). Toto posúdenie viedlo Všeobecný súd k záveru, že existovala platobná povinnosť zaťažujúca Commune de Millau.

16 — Société d’économie mixte d’équipement de l’Aveyron.

17 — Zdá sa, že Súdny dvor nevidí nič, čo by bránilo tomu, aby preskúmaniu v odvolacom konaní podliehali ustanovenia hmotného práva, vo svojej podstate vnútroštátneho, ktoré sú uplatniteľné na zmluvu. Pozri najmä rozsudok Komisia/CCRE (C-87/01 P, EU:C:2003:400, body 56 až 64). Generálna advokátka Kokott vo svojich návrhoch vo veci Commune de Millau a SEMEA/Komisia (C-531/12 P, EU:C:2014:1946, body 76 a 77) kritizuje túto judikatúru, pričom sa odvoláva na znenie článku 58 Štatútu Súdneho dvora.

27. Stručná analýza súčasnej situácie v procesnom práve niekoľkých členských štátov potvrdzuje tento záver.

28. V poľskom práve z judikatúry, ako aj z prevažujúceho stanoviska právnej náuky vyplýva, že určenie úmyslu zmluvných strán je súčasťou posúdenia skutkového stavu a je vylúčené z preskúmania v rámci kasácie. Naopak prípadné porušenie pravidiel výkladu zmlúv obsiahnutých v § 65 občianskeho zákonníka môže predstavovať kasačný dôvod. [18]

29. V španielskom práve správny výklad zmluvy nemôže predstavovať otázku, ktorá podlieha kasácii. Táto problematika prekračuje právomoc kasačného súdu a nemá za následok preskúmanie zákonnosti, ale zasahovanie do úloh súdu s právomocou posudzovať skutkové a právne otázky. [19]

30. Podobne v talianskom práve je výklad zmluvy v zásade vyhradený súdu s právomocou posudzovať skutkové a právne otázky a nemožno ho napadnúť v kasačnom konaní, pretože ide o posúdenie skutkového stavu. [20]

31. Rovnako v nemeckom práve sa ustanovenia zmluvy nepovažujú za právne normy v rámci konania o opravnom prostriedku („Revision“). [21] Určenie úmyslu zmluvných strán je súčasťou posúdenia skutkového stavu. [22] To platí aj pre výklad rozhodcovskej zmluvy. [23] Súd rozhodujúci o opravnom prostriedku („Revision“) je viazaný výkladom súdu s právomocou posudzovať skutkové a právne otázky. Je oprávnený určiť iba to, či sa tento súd dopustil nesprávneho právneho posúdenia porušením takých ustanovení zákona, ako sú napríklad pravidlá výkladu, alebo či jeho výklad odporuje logickým alebo empirickým pravidlám. [24]

32. V litovskom práve sa výklad zmluvy považuje za skutkovú otázku. Kasácia sa teda týka iba prípadných porušení pravidiel výkladu zmlúv. [25]

33. V prejednávanej veci sa dve dohody o grante riadia podľa ich článku 9 svojimi vlastnými ustanoveniami, ustanoveniami práva Únie týkajúcimi sa siedmeho rámcového programu v oblasti výskumu, technického vývoja a demonštračných činností, finančným nariadením Únie a subsidiárne belgickým právom.

34. Komisia však neuvádza porušenie týchto ustanovení práva Únie. Navyše na pojednávaní na moju otázku v tejto súvislosti Komisia zdôraznila, že netvrdí porušenie ustanovení belgického práva.

35. S prihliadnutím na tieto úvahy preskúmam päť častí odvolacieho dôvodu. Na tomto základe nevidím, ako by jediný odvolací dôvod založený na „nesprávnom výklade všeobecných podmienok“ mohol nastoľovať právne otázky. V snahe o úplnosť napriek tomu stručne zhrniem tvrdenia, ktoré uvádza Komisia k piatim častiam uvedeného odvolacieho dôvodu.

18 — Pozri ERECIŃSKI, T.: Komentarz do art. 398(3). In: ERECIŃSKI, T. (ed.): *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, Varsovie 2012, bod 11; WÓJCIK, M.: Komentarz do art. 398(3). In JAKUBECKI, A. (ed.): *Komentarz do Kodeksu pospowania cywilnego*, Varsovie 2012, bod 7, ako aj rozsudky Sąd Najwyższy (Najvyšší súd Poľska) z 20. marca 2002, no V CKN 945/00, a z 15. októbra 2002, no II CKN 1167/00.

19 — Pozri rozsudky Tribunal Supremo (Najvyšší súd, Španielsko) zo 7. júna 2011 [č. 364/2011 (FD 10°)]; z 12. novembra 2012 [č. 650/2012 (FD 3°)] a z 15. novembra 2012 [č. 782/2012 (FD 3°)].

20 — Pozri rozsudky Corte di Cassazione (Kasačný súd, Taliansko), Cass. 29.7.2003, č. 11679, Cass., 14.7.2004, č. 13075 a Cass., 4.5.2009, č. 10232.

21 — V občianskom práve procesnom pozri REICHOLD, K., in: THOMAS, H./PUTZO, H. (ed.): *Zivilprozeßordnung*, 29. vyd., München 2008, § 545, bod 3. V správnom práve procesnom pozri KOPP, O./SCHENKE, W.-R.: *Verwaltungsgerichtsordnung*, 15. vyd., München 2007, § 137, bod 3 a nasl.

22 — Pozri HEßLER, H.-J., in: ZÖLLER, R.: *Zivilprozeßordnung*. 28. vyd., München 2010, § 546, bod 9.

23 — Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor, Nemecko), rozsudok z 28. 2. 1957 – VII ZR 204/56 (BGHZ 24, 15).

24 — V občianskom práve procesnom pozri HEßLER, H.-J.: c. d., § 546, bod 9. V správnom konaní pozri KOPP, O./SCHENKE, W.-R.: c. d., § 137, bod 19.

25 — Pozri rozsudky Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Najvyšší súd Litvy) z 15. apríla 1998, sp. zn. 3K-21/98, z 2. novembra 2010, sp. zn. 3K-7-409/2010, a z 25. marca 2011, sp. zn. 3K-3-132/2011.

O prvej až tretej a piatej časti

Argumentácia Komisie

– O prvej časti založenej na nesprávnom posúdení závažnosti a systematickej povahy nezrovnalostí

36. Komisia v podstate vytýka Všeobecnému súdu, že sa dopustil pochybenia pri výklade bodu II.5 ods. 3 písm. d) všeobecných podmienok a jeho uplatnení na účely posúdenia „závažnosti a systematickej povahy“ nezrovnalostí ako dôvode pozastavenia platieb upravených dohodami o grante. V tejto súvislosti tvrdí, že pozastavenie platieb sa nezakladalo na záveroch správy z finančného auditu sporných projektov, ale skôr na závažných nezrovnalostiach systematickej povahy zistených počas skorších finančných kontrol vykonaných v rokoch 2006 a 2008, ktoré sa týkali iných projektov, na ktorých sa podieľala druhá účastníčka odvolacieho konania, a na jej odmietnutí vyhovieť odporúčaniam daným počas poslednej z týchto kontrol s číslom 08-BA52-042. Uvedené nezrovnalosti sa týkali hlavne zaúčtovania vysokých nákladov ako priamych personálnych nákladov na služby poskytované osobami, ktoré nemali potrebnú vedeckú kvalifikáciu a metodológie výpočtu nákladov vedúcej k nadhodnoteniu oprávnených nákladov a k nespoľahlivosti systému evidencie odpracovaných hodín.

– O druhej časti založenej na nesprávnom posúdení možnosti/rizika opakovania nezrovnalostí

37. Komisia tvrdí, že samotná „metodológia“, ktorú ANKO použila na výpočet personálnych výdavkov, je príčinou nezrovnalostí v tom zmysle, že zvyšuje počet hodín a zároveň odmenu zamestnancov. Tento nekalý postup bol už zistený v piatich projektoch a teda „môže“ mať vplyv aj na plnenie projektov, o ktoré ide. Odmietnutie Všeobecného súdu uznať takúto „možnosť“ (alebo podozrenie) rovnako predstavuje nesprávny výklad bodu II.5 ods. 3 písm. d) všeobecných podmienok.

– O tretej časti založenej na nesprávnom zovšeobecnení na základe opráv *ad hoc*

38. Komisia uznáva, že ANKO vykonala opravy a vrátenia. To však neznamená, že definitívne zmenila svoju všeobecnú „metodológiu“. Jednoducho urobila opravy *ad hoc* tam, kde boli zistené nezrovnalosti a uspokojila sa s vrátením niektorých súm, pri ktorých jej bolo vytknuté, že ich prijala neoprávnene, avšak bez toho, aby prijala opatrenia všeobecnej povahy týkajúce sa na jednej strane kontroly zamestnaných osôb a ich kvalifikácie vo vzťahu k dotknutému programu, alebo na druhej strane presnej evidencie odpracovaných hodín zamestnancov, ktoré by v budúcnosti zabránili uplatňovaniu starého „postupu“. Vyvodenie záverov o všeobecnej „metodológii“ žalobkyne z konkrétnej opravy *ad hoc* teda zodpovedá nesprávnej úvahe od jednotlivého k všeobecnému vedúcej k nesprávnemu výkladu bodu II.5 ods. 3 písm. d) všeobecných podmienok, pokiaľ ide o možnosť, že sa nezrovnalosti rovnakej povahy zopakujú v rámci iných projektov.

– O piatej časti založenej na zámene medzi podmienkami pozastavenia (podozrenie) a podmienkami oprávnenosti (istota)

39. Komisia tvrdí, že Všeobecný súd zamieňa podmienky pozastavenia platieb, teda obyčajné podozrenie, s podmienkami oprávnenosti vykázaných nákladov.

40. V tejto súvislosti Komisia tvrdí, že pozastavenie platieb je iba predbežným opatrením. Bola teda oprávnená pri tomto opatrení vychádzať z možného dôsledku, a teda z jednoduchej možnosti. Nie je preto nijak nevyhnutné vyžadovať určité porušenie a ujmu.

Posúdenie

41. Všeobecný súd v bodoch 46 až 79 napadnutého rozsudku vykladal bod II.5 ods. 3 písm. d) všeobecných podmienok.

42. V bode 65 napadnutého rozsudku dospel k záveru, že „Komisia z právneho hľadiska dostatočne nepreukázala ani závažnosť a systematickú povahu zistených nezrovnalostí, ani to, ako by tieto nezrovnalosti, aj keby boli preukázané, mohli ovplyvniť plnenie projektov Perform a Oasis“.

43. V prejednávanom odvolaní chce Komisia iba to, aby Súdny dvor nahradil svojím vlastným výkladom bodu II. 5 ods. 3 písm. d) všeobecných podmienok výklad Všeobecného súdu.

44. Keďže Komisia spochybňuje iba výklad bodu II. 5 ods. 3 písm. d) všeobecných podmienok, navrhujem Súdnemu dvoru, aby prvú až tretiu a piatu časť zamietol ako neprípustné.

O štvrtej časti založenej na nesprávnom výklade možnosti použiť priemerné náklady, nesprávnom uplatnení tejto možnosti na fiktívne náklady a na skreslení dôkazov

Argumentácia Komisie

45. Komisia najprv pripomína kritériá, ktoré musia byť kumulatívne splnené na to, aby bolo možné vykázať priemerné náklady na zamestnancov. Po prvé, metóda výpočtu priemerných nákladov na zamestnancov je metóda, ktorá je podľa vyhlásenia príjemcu jeho obvyklou metódou účtovania nákladov; po druhé, metóda výpočtu sa zakladá na skutočných nákladoch na zamestnancov príjemcu, ktoré sú obsiahnuté v jeho povinnej účtovnej evidencii bez odhadovaných alebo rozpočtovaných položiek; po tretie, metóda výpočtu vylučuje z priemerných sadzieb na zamestnancov všetky neoprávnené náklady a po štvrté, počet produktívnych hodín použitý na výpočet priemerných hodinových sadzieb zodpovedá bežným riadiacim postupom príjemcu, pokiaľ tieto postupy odrážajú skutočné normy práce príjemcu. Pokiaľ ide o toto posledné kritérium, Komisia zdôrazňuje, že Všeobecný súd spresnil, že sa mohli účtovať iba náklady na hodiny skutočne odpracované na projekte osobami priamo vykonávajúcimi práce.

46. Komisia tvrdí, že uznaním opodstatnenosti niektorých nákladov na zamestnancov, ktoré vykázala ANKO, odkazom na zmluvné ustanovenia, predovšetkým bod II. 14 ods. 1 druhý pododsek všeobecných podmienok, Všeobecný súd v bodoch 71 až 75 napadnutého rozsudku nerešpektoval pôsobnosť tých zmluvných ustanovení, ktoré umožňujú použitie metódy výpočtu nákladov založenej na priemernej hodnote, ale iba vtedy, keď je táto priemerná hodnota vypočítaná na základe skutočných, a nie fiktívnych, nákladov na zamestnancov. Použitie „priemernej hodnoty“ podľa dotknutých ustanovení nemôže viesť k uznaniu takýchto fiktívnych nákladov, keďže priemerná hodnota musí byť stanovená na základe skutočných nákladov.

47. V tejto súvislosti Komisia pripomína, že nenapáda možnosť použiť priemerné sadzby pre náklady na zamestnancov, ale skôr zohľadnenie nákladov, ktoré nie sú skutočné, či už preto, že odmeny nezodpovedajú špecializácii zamestnaného personálu, alebo preto, že produktívne hodiny nie sú skutočné, ale fiktívne. Zdôrazňuje však, že správnosť zohľadnených údajov je všeobecnou zásadou riadnej správy a v každom prípade podmienkou pre náhradu nákladov prostredníctvom rozpočtu Únie, ktorá sa na úrovni dohody o grante prejavuje požiadavkou evidencie skutočných hodín a nákladov. Následné použitie priemernej sadzby, čo nie je prípad ANKO, je inou otázkou, napriek tomu však neumožňuje zohľadnenie fiktívnych a teda neexistujúcich hodín alebo kvalifikácie neodborného personálu.

48. Výklad bodu II. 5 ods. 3 písm. d) všeobecných podmienok Všeobecným súdom je preto nesprávny a vysvetlená argumentácia neúčinná, keďže v prípade piatich projektov už bolo zistené, že náklady uvádzané druhým účastníkom odvolacieho konania neboli aspoň sčasti skutočné, ako to vyžadujú všeobecné podmienky dohôd o grante.

49. Podľa Komisie argumentáciu Všeobecného súdu v tomto kontexte možno považovať aj za skreslenie dôkazov, keďže ANKO nepoužila priemerné náklady, ale presný počet produktívnych hodín, ako aj presné odmeny, ktoré v prípade najstarších dohôd o grante boli *ad hoc* opravené pre každého zamestnanca, ako to vyplýva zo správ o audite.

Posúdenie

50. V rozsahu, v akom Komisia spochybňuje výklad Všeobecného súdu, odkazujem na moje posúdenie nachádzajúce sa v bodoch 41 až 44 vyššie.

51. K údajnému skresleniu dôkazov Všeobecným súdom treba najprv uviesť, že Komisia sa výslovne odvolala na toto skreslenie tak, ako to vyžaduje judikatúra Súdneho dvora. [26]

52. Podľa ustálenej judikatúry „skreslenie musí zjavne vyplývať z listín založených v spise bez toho, aby bolo potrebné vykonať *nové posúdenie*[27] skutkového stavu a dôkazov“ [28]. Súdny dvor v niektorých prípadoch použil trochu flexibilnejšiu formuláciu, podľa ktorej „o skreslenie dôkazných prostriedkov ide… vtedy, ak je bez poukazovania na *nové dôkazy*[29] posúdenie existujúcich dôkazov zjavne nesprávne“ [30].

53. Skreslenie dôkazov predpokladá, že Všeobecný súd zjavne prekročil hranice rozumného posúdenia dôkazov. Na preukázanie skreslenia nestačí navrhnúť iný výklad týchto jednotlivých dôkazov, než ten, ktorý použil Všeobecný súd. [31]

54. Domnievam sa, že výklad Všeobecného súdu v bodoch 71 až 79 napadnutého rozsudku nepredstavuje skreslenie dôkazov.

55. V bode 75 napadnutého rozsudku Všeobecný súd odkazuje na bod II.14 ods. 1 prvý pododsek písm. d) a bod II.14 ods. 1 druhý pododsek všeobecných podmienok. Aj keď je možné mať iný názor na systém účtovania nákladov, ktorý uplatňovala ANKO, výklad vykonaný Všeobecným súdom sa nezdá byť zjavne nesprávny. Pri výklade ustanovení všeobecných podmienok prináleží Všeobecnému súdu, aby voľne posúdil skutkový stav, teda úmysel zmluvných strán, ako aj okolnosti, za ktorých bola zmluva uzavretá a vykonávaná. Hoci by si bolo možné predstaviť aj iné riešenie, než je to, ktoré zohľadnil Všeobecný súd, jeho posúdenie nemožno považovať za zjavne nesprávne a vedúce k skresleniu dôkazov.

56. Navrhujem preto Súdnemu dvoru, aby štvrtú časť zamietol ako nedôvodnú.

26 — K tejto požiadavke pozri napríklad uznesenie Carrols/ÚHVT (C-171/12 P, EU:C:2013:131, bod 36).

27 — Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

28 — Pozri rozsudok Tomra Systems a i./Komisia (C-549/10 P, EU:C:2012:221, bod 27 a citovaná judikatúra).

29 — Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

30 — Pozri rozsudok PKK a KNK/Rada (C-229/05 P, EU:C:2007:32, bod 37). Generálna advokátka Kokott vo svojich návrhoch v tejto veci (C-229/05 P, EU:C:2006:606, bod 42) vysvetľuje rozdiel medzi oboma formuláciami takto: „zistenie, že došlo k skresleniu dôkazov, predpokladá minimálnu mieru posúdenia. O skreslenie dôkazov ide skôr vtedy, ak je bez prijatia nových dôkazov posúdenie existujúcich dôkazov zjavne nepresné“.

31 — Pozri rozsudky Activision Blizzard Germany/Komisia (C-260/09 P, EU:C:2011:62, bod 57) a Komisia/Aalberts Industries a i. (C-287/11 P, EU:C:2013:445, bod 52).

Návrh

57. S prihliadnutím na uvedené navrhujem Súdnemu dvoru, aby odvolanie zamietol a zaviazal Komisiu na náhradu trov konania.